

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111232168
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7111232168.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, proti žalovanému J. F., W. A. K., K. XX, o zaplatenie 48,61 € s prísl., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, Važecká 16, IČO: 42 176 778, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu 38C/451/2013-39 z 18.11.2013 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že žalobca nie je povinný nahradiť trovy prvostupňového konania vedľajšiemu účastníkovi.

Žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a vedľajší účastník nemá právo na ich náhradu.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) uznesením uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy prvostupňového konania 29,08 € vedľajšiemu účastníkovi na účet jeho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

V odôvodnení uznesenia uviedol, o. i., že žalobca sa podaním z 11.11.2011 domáhal zaplatenie 48,61 € s prísl. a, že 19.3.2012 vstúpil do konania vedľajší účastník. Citujúc znenie § 19,§ 93 ods.2,3,4,§ 103,§ 104 ods.1 prvá veta,§ 146 ods.2 O. s. p. a § 7 ods.1,ods.2 prvá veta O. z. uviedol ďalej, že v priebehu konania zistil na základe dedičského konania 13D/59/2011, že žalovaný 25.1.2011 zomrel, že uznesením 34Ro/150/2011-21 z 29.5.2012 z uvedeného dôvodu konanie zastavil a zároveň vyslovil, že žiaden u účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, že vzhľadom „k tomu“, že žalobca zavinil, že konanie sa muselo zastaviť z dôvodu podania žaloby po smrti žalovaného, uložil žalobcovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania 29,08 €, pozostávajúce z trov právneho zast. 29,08 € (pri výpočtovom základe 48,61 € je „hodnota 1 právneho úkonu“ 16,60 €, v tomto prípade prichádza do úvahy 1 „právny úkon“ a to prevzatie a príprava zast. 16,60 € a režijný paušál 7,63 € a DPH 20 % 4,85 €, spolu 29,08 €), že o trovách konania rozhodol podľa vyhl.č.655/04 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb tak, že mu ich náhradu priznal vzhľadom na to, že procesné postavenie vedľajšieho účastníka je „odôvodnené“ od procesného postavenia účastníka na strane ktorého vystupuje a úspech, resp. neúspech tohto účastníka a jeho práv na náhradu trov konania má vplyv aj na úspech, resp. neúspech vedľajšieho účastníka a na právo na náhradu jeho trov.

Proti uvedenému rozhodnutiu v časti, v ktorej bol zaviazaný na úhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi, podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré odôvodnil nasledovne: Poukázal na to, že počas konania súd zistil, že žalovaný zomrel 25.1.2011 a vedľajší účastník vstúpil do konania 19.3.2012. Zároveň poukázal na Uznesenie Krajského súdu (ďalej len KS) v Trenčíne 17Co/703/2013 (citoval z jeho odôvodnenia). Dovolil si poukázať na to, že cieľom vedľajšieho účastníka je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods.5 zák.č.250/07 Z. z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods.2 O. s. p.). Zastával názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť

právnú pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Podľa údajov registrácie Ministerstvom vnútra SR samotný vedľajší účastník má v radoch členov, ktorí majú evidentne právnické vzdelanie. Vedľajší účastník podľa § 25 zák.č.250/07 Z. z. má pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Tieto právne závery ustálil aj KS v Bratislave vo svojom rozhodnutí 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí 3Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zast. Ako vyplýva z dôvodovej správy k zák.č.384/08 Z. z. - cieľom novelizácie O. s. p. bolo posilniť ochranu spotrebiteľa v sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby, najmä združenia na ochranu spotrebiteľov. Má za to, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné. Vedľajší účastník vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného a to oznámením o vstupe do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej veci a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Zastáva názor, že len na základe skutočností, že žalovaným je spotrebiteľ, bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania, je nemožné pripraviť sa na zast. v tej ktorej veci, a teda naplniť podstatu právneho úkonu - príprava a prevzatie právneho zast. Vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Na uvedené upozornil aj KS v Košiciach v rozhodnutí 6Co/141/2012. Paušálny vstup vedľajšieho účastníka, zastúpeného advokátom, do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zast. KS v Banskej Bystrici v rozhodnutí 17Co/91/2012 a obdobne aj KS v Bratislave v rozhodnutí 9Co/420/2012 vyjadril dôvodné podozrenie, že skutočným cieľom vedľajšieho účastníka nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale zárobková činnosť zástupcu vedľajšieho účastníka v podobe náhrady trov právneho zast. Účelom civilného procesu ako takého je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným, subjektívnym hmotným právam a právom chráneným záujmom. Situácie, keď sa civilné konanie zneužíva, a to i vzhľadom na samotný priebeh civilného konania v konkrétnej veci, iba na získanie náhrady trov konania, nie sú v súlade s týmto vymedzením. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných § 142 O. s. p., a to najmä účelnosť vynaložených trov konania. V zmysle uvedeného zastával názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Vedľajší účastník v predmetnom konaní nevystupuje ani ako splnomocnený zástupca „žalovaných“, pričom títo o jeho vstupe do konania pravdepodobne ani nemali žiadnu vedomosť, čo vyjadril aj KS v Prešove v rozhodnutí 13Co/35/2012, ako aj v rozhodnutí 13Co/36/2012. Dovoliť si upozorniť, že súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnú pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Obdobný právny názor vyslovil Ústavný súd SR v náleze II.ÚS78/03. Súd by mal pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených účastníkom. Účelnosť je vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa a opodstatnená je v prípade, že vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje jej medze. Účelnosť by mala byť posudzovaná pri každom úkone právnej služby samostatne. Zastáva názor, že odmenu za úkony právnej služby poskytnuté zástupcom vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného v súdnej veci nemožno považovať za účelne vynaložené trovy. Obdobný právny názor vyjadril aj KS v Trnave v rozhodnutí 21Cob/234/2012. Nárok na náhradu trov právneho zast. nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. Uvedené možno aplikovať aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej. Činnosť vedľajšieho účastníka rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, že by si vyžadovala úplné právnické vzdelanie. Uvedené potvrdil vo svojom rozhodnutí aj KS v Žiline, sp. zn. 10Co/110/2012. Podania vedľajšieho účastníka sú abstraktné, všeobecné bez znalosti prejednávanej veci s automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania. Rovnako nie je zriedkavý jeho postup, kedy súčasne s oznámením o vstupe do konania podá aj odpor proti platobného rozkazu, napriek tomu, že tento ešte ani nebol vydaný. Uvedené potvrdzuje, že paušálne vstupuje do konaní, o ktorých stave nemá žiadnu vedomosť. Zároveň zastáva názor, že skutočnosť, že súd účastníkovi právo na náhradu trov konania neprizná, sama o sebe neznamená popretie rovnosti podmienok v konkrétnom súdnom konaní, a ani odňatie procesného

práva účastníka na zastúpenie advokátom. Uvedený právny názor potvrdili rôzne senáty viacerých KS v nasledovných rozhodnutiach (uviedol ich sp. zn.): KS v Bratislave v 8, KS v Banskej Bystrici v 5, KS v Košiciach v 6, KS v Nitre v 5, KS v Prešove v 5, KS v Trnave v 1 a KS v Žiline v 5. Má vedomosť, že vedľajší účastník v súvislosti s dôvodnosťou priznania trov poukazuje na § 137 O. s. p. a na ust. Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ. K uvedenému si dovoľil uviesť, že vedľajší účastník žalovaného v konaní nezastupuje. Z uvedeného dôvodu nemožno argumentovať uvedeným ust., nakoľko to priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Obdobný právny názor vyjadril aj KS v Prešove v rozhodnutí 13Co/40/2012. Má za to, že ust. Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sa týkajú všeobecnej ochrany spotrebiteľa. Žiadne z predmetných ust. nepoukazuje na to, žeby sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi a uplatňovať si náhradu trov konania, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľovi poskytovali priamo právnické osoby. Z uvedených dôvodov považoval právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní za nadbytočné, účelové a nehospodárne a navrhol napadnutý výrok o trovách konania preskúmať a v zmysle § 220 O. s. p. ho zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania neprizná. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní vo výške 19,33 €, ktoré vyčísľil.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 219) uznesenia, ani na jeho zrušenie (§ 221 ods.1), preto ho, podľa § 220 O. s. p., zmenil tak, že žalobca nie je povinný nahradiť trovy prvostupňového konania vedľajšiemu účastníkovi.

V prejednávanej veci trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať i na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, že i podľa samotného § 9 bod 5. jeho Stanov sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zast. v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zast. advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II.ÚS 78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zast. advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zast. splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa. Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vedľajší účastník nemal v odvolacím konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov a žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nebola podľa § 150 ods.1 O. s. p. priznaná so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v povahe uplatneného nároku.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.